

Omakoti

VANTAA » NUMERO 3/2026 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 18. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Viihtyisä piha alkaa hyvistä perustuksista

Ilmalämpöpumppu apuna
kodin viilennyksessä

6

Pitkän matkan sähköautoilu
onnistuu ennakoimalla

20

KATTOSI KATTOREMONTTI

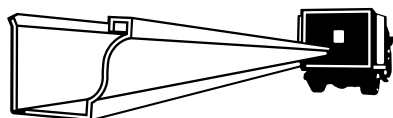
JO 35 VUODEN KOKEMUKSELLA!

KUN LAATU RATKAISEE!

- Kaikki kattoprofiilit, myös konesaumakatot
- Kattohuolto ja korjaukset
- Sadevesikourut
- Kattoturva- ja tikastuotteet
- Piipunpellit ja läpiviennit

www.kattosi.fi • Puh. 0400 453 959

Töille aina asennustakuu!
UUDENMAAN PELTITYÖ OY
TEHTAANMYYMÄLÄ Jäspilänkatu 2

JALKAHOITOLA ELOISA

TERVEYDENHOIDOLLISTA JALKOJENHOITOA

Early Bird perus-
JALKOJENHOITO

59€

Arkisin klo 7-9.30

Muina aikoina **67€**

Sopii
Diabeetikoille!

Klassinen, urheilu-, faskia ja alaraaja-
HIERONTA

Alk. **55€**

Monipuoliset, tehokkaat ja kaikille sopivat

KASVOHOIDOT

Alk. **48€**

MANIKYYRIT, VARTALOHOIDOT,
HOITOPAKETIT yms. Tule tutustumaan!

MEILLÄ
KÄY!

epassi

smartum!

Edenred

Tarjoamme terveydenhoidollista jalkojenhoitoa jalkaongelmista
kärsiville ja hemmottelua kaipaaville sekä jalkaterapia-,
hieronta- ja kosmetologin palveluita.

PUH. 050 - 3777 740

JALKAHOITOLAELOISA.FI

Kauppakeskus
Lippulaiva
Espoonlahdenkatu 8
Espoo

Kauppakeskus
Myyrmanni
Iskoskuja 3
Vantaa

Kauppakeskus
Tikkuri
Asematie 4-10
Vantaa

Lämmitysenergia öljystä vai kalliosta? Kumpi on tulevaisuutesi?

 tomallen | **SENERA**

Muista hyödyntää
kotitalousvähennys!

www.tomallensenera.fi

Maalämmön huoltoa vuoden jokaisena päivänä

- määräaikaishuollot ja kylmäainevuototarkastukset
- vikatilanteiden selvitys ja korjaus
- huoltopäivystys iltaisin, viikonloppuisin ja pyhäpäivinä

Kampanjahinnat 30.6.2026 mennessä tehtyihin tilauksiin koodilla **OMAKOTI26**:

Ilmalämpöpumpun & maalämpöpumpun vuosihoito samalla käynnillä alkaen **550 €** (norm. 670 €)

Maalämpöpumpun vuosihoito alkaen **350 €** (norm. 380 €)

Huoltotilaukset:

OIO 5OI 815O (pvm/mpm)

Arkisin klo 8–16

huolto@maalampohuoltokeskus.fi

KESTÄVÄT AKU-VAUNUT MUKAVILLA KEVÄTHINNOILLA!

Erikoisvarustein* AKU BX600-R

- Säädettävä vinssipukki ja sivutuet
- Rungossa 2 kölirullaa, takakeinussa 2 kölirullaa
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm
- Vesitiiviit led-äärivalot ja pyörän navat
- Astinlaudat lokasuojissa
- Kumivääntöjousitus
- Trailerin pituus 455 cm, leveys 160 cm
- Renkaat: 155/80 R13 84N M+S

- Kantavuus 470 kg
- Kokonaispaino 600 kg
- Maksimi veneen pituus 450 cm

TARJOUS! 1050 €
Norm. 1270 €

* 2 kpl kulkutasoja kaupanpäälle!

Erikoisvarustein* AKU BX750-L

- Säädettävä vinssipukki ja sivutuet
- Rungossa 2 kölirullaa
- Takakeinussa 3 kölirullaa
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm
- Astinlaudat lokasuojissa
- Kestävä 4-lehtinen jousitus
- Trailerin pituus 545 cm, leveys 160 cm
- Renkaat: 155 R13 84N M+S

- Kantavuus 650 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Maksimi veneen pituus 540 cm

TARJOUS! 1350 €
Norm. 1602 €

* 2 kpl kulkutasoja kaupanpäälle!

Varusteltu ja vahva AKU CP350-LH PRO

- Kokonaan hitsattu ja upposinkitty runko
- Avattavat, irrotettavat etu- ja takalaita
- Erikoisvahvistettu takalaita, 2 vahvistusputkea
- Vahvistettu vetoaisa ja vetopää (1500 kg)
- Extravahva akseli (2000 kg) ja lehtijouset
- Laminoitu, vesitiivis vanerilattia
- Kippi ja kipin kaasujousi
- Step-On -lokasuojat, joissa myös astinlaudat
- Vahvistetut C-renkaat 155R13C 91N M+S

- Lava 350 x 150 cm
- Kantavuus 509 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Laitakorkeus 40 cm

- Kelkkavarustus
- Musta 100 cm kuomu
- Kipin kaasujousi
- Työkallulaatikko

TARJOUS! 2890 €
Norm. 3677 €

UUTUUS LISÄVARUSTE.
Swisstrax-pohja. KYSY!
Esim. AKU CP350-kärryyn
valmiiksi mittoihin leikattuna

335 €

**AGCO
SUOMI**

AGCO SUOMI OY Minttupelto 5, Espoo. Avoimma ma–pe 7.30–16.30
Rasmus Lönnqvist, 0400 778 382, rasmus.lonnqvist@agcocorp.com
Peter Lindberg, 040 770 2761, peter.lindberg@agcocorp.com

AKU
Takuu 2 vuotta

Hinnat 31.5.2025 tai niin kauan kuin tavaraa riittää. Sisältää alv 25,5 %.

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2026	vko	4*
Nro 2/2026	vko	13
Nro 3/2026	vko	21
Nro 4/2026	vko	34
Nro 5/2026	vko	46

Jakelu ja levikki

Jakelulevikki 18 000 kpl

Pientalot Vantaan alueella.

* Jakelussa myös Rakenna & Remontoi-messuilla 23.-25.01.

Julkaisija ja kustantaja

Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja

Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus

Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti

Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja

ilmoitusvalmistus

Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

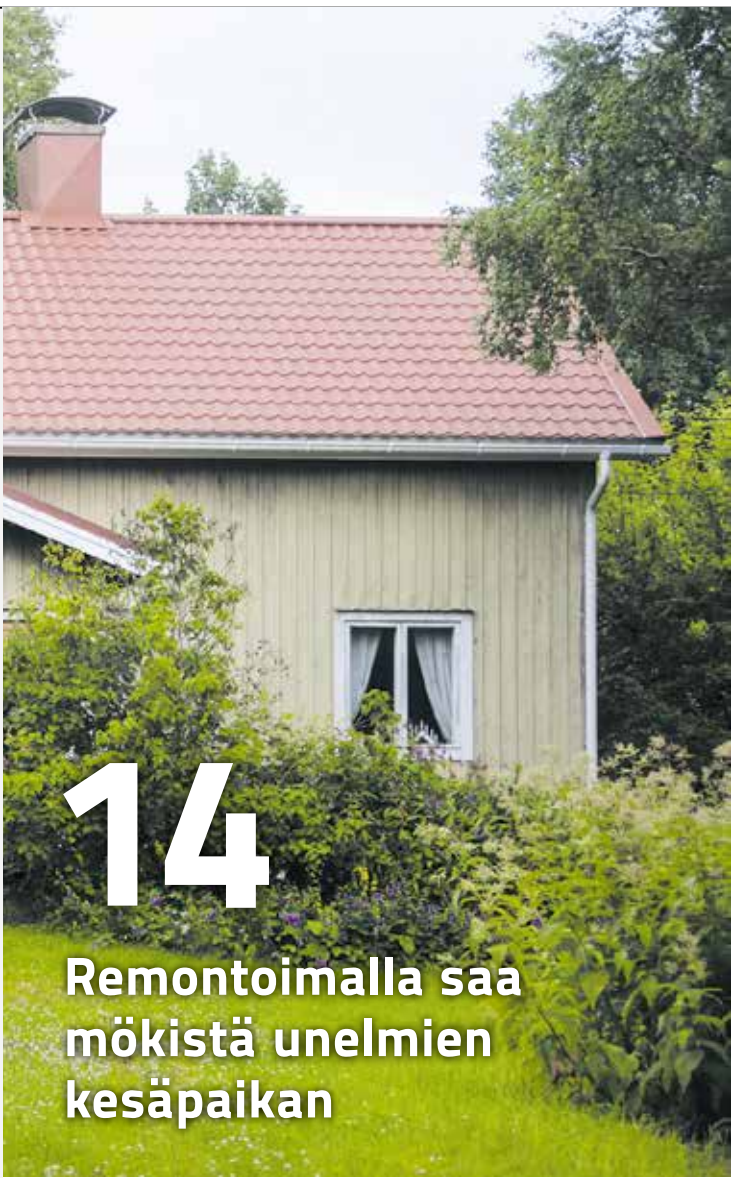
Paino

Sanomala Oy

Etukannen kuva

iStock

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Nexus Media Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Nexus Media Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan. Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Dreamstime

14

Remontoimalla saamökistä unelmien kesäpaikan

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Ilmalämpöpumppu ja kodin viilennys
- 10 Pihan perustaminen
- 14 Vapaa-ajan asunnon ostaminen
- 16 Sähkönsäästö ja aurinkopaneelit
- 18 Omakotitalon kausihuolto
- 20 Autoilu-teema: Sähköautolla matkailu
- 22 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Kesän riemut ja riesat

Kesä on upeaa aikaa, jossa on vain yksi pieni mutta: suomalaiset rakennukset on suunniteltu tukalien helteiden sijaan pikemminkin kylmää ilmanalaa varten. Jo noin 20 asteen ulkolämpötila voi nostaa sisälämmön kodeissa liki 30 asteeseen, ja helteiden väistyttyäkin asunnon viilenemissä voi mennä päiviä.

Asumisterveysasetuksen mukaan asuntojen sisälämpötila ei kuitenkaan saisi nousta kesäaikaan yli 32 asteen. Sitä kuumempina koti voi olla jo terveydelle haitallinen. Mikä siis neuvoksi?

Koneellinen ilmastointi on tehokas tapa torjua kuumuutta, mutta yksi arkinen keino sisälämpötilan suitsimiseen on tietysti pitää ikkunat ja ovet visusti kiinni päivisin ja torjua auringonpaistetta myös sälekaihtimilla ja verhoilla.

Kesä vie kotona oleskelun usein myös ulos, pihalle tai terrassille. Jotta oleskelu olisi pihan puolella mieluisaa vielä paahtavimpina hellepäivinä, kannattaa sinne toteuttaa varjoisiakin paikkoja. Tämä on jotain, mitä vielä joitain vuosia sitten suomalaisille pihaille ei osattu välttämättä edes kaivata.

Puut tarjoavat suojaa ja varjoa varsinkin talon etelänpuoleisella seinustalla, mutta niiden kasvamisessa kestää vuosia. Nopeakasvuiset köynnökset esimerkiksi pergolan ympärillä voivat tarjota nopeamman ratkaisun – ja muutenkin viihtyisän paikan kesän oleskeluihin.

Kesäisin terveisin,
Petri Kaukonen

päätoimittaja

VARAA AIKASI

050 4382356
<https://varaa.timma.fi/hiusclub>
Asolantie 14, 01400 Vantaa

Tarjoamme laadukkaat kampaamo- ja parturipalvelut vankalla ammattitaidolla sekä kampausta ja meikkipalvelut arkeen ja juhlaan!

Korson Hius Club Oy,
0707913-7

SEURAA SOMESSA

@hiusclub

ANTENNIASENNUS RAJAMÄKI OY

on Vantaalainen antennialan moniosaaja
30 vuoden kokemuksella. Asennukset
omakotitaloihin, rivi- ja kerrostaloihin.

ANTENNIASENNUS
RAJAMÄKI OY

DIGITA^{PRO} **Luotettava Kumppani** ✓

040 6378 899
www.antenniasennusrajamaki.fi

» LYHYESTI

Tehomaksullinen sähkösiirtosopimus kannustaa seuraamaan kodin sähkönkulutusta

Energiaviraston vuoden alussa julkaisema määräys sähkön tehomaksusta herätti huolta omakotiasujien sähkölaskun paisumisesta. Käytännössä määräys kuitenkin vain yhtenäisti eri sähköverkkoyritysten tarjoamien tehomaksullisten tuotteiden hinnoittelua.

– Yksittäisen omakotitaloasujan ei ole mikään pakko ottaa tehomaksullista siirtotuotetta käyttöönsä, joten siinä mielessä tehomaksulliset tuotteet eivät tule suoraan vaikuttamaan omakotitaloasujien laskuun, jos he näin valitsevat, selventää **Minna Tolvanen** Motivasta.

– Jos asujat päätyvät valitsemaan tehomaksullisen siirtotuotteen, tulee siinä siirron perusmaksu (€/kk) todennäköisesti olemaan vastaavaa tehosiirtomaksutonta tuotetta alhaisempi. Jos siten asuja ylittää 8 kW:n rajan 60 minuutin keskitehon perusteella määritelmien mukaisesti, tulee perusmaksun päälle ylitetyn tehon mukaisesti tehomaksua (€/kW).

Omakotiasujan kannattaa kuitenkin Tolvasen mukaan alkaa seurata omaa sähkönkulutustaan ja tehopiikkejään.

– Kannattaa tutustua myös sähkösäätöjen muodostukseen, jos se ei ole vielä ihan niin tuttua. Alustavasti voi myös pohtia, olisiko tehomaksullinen siirtotuote kannattava omalle kohdalle, jos ja kun oma siirtoyhtiö tulee lisäämään tehomaksullisen tuotteen siirtotuotteiden valikoimaan.

Tehomaksun raja ylittyy arjessa helposti

Verkonhaltijan näkökulmasta verkkoa kuormittavia tehopiikkejä muodostuu yleensä esimerkiksi kovina pakkaspäivinä, erityisesti aamuisin ja iltapäivisin tai iltaisin, kun sähkönkulutus on suurinta.

– Yleensä sähkö on hintavampaa silloin kun kaikki sitä haluavat käyttää, jolloin myös tehopiikit nousevat, toteaa Tolvanen. Nämä tehopiikit eivät kuitenkaan näy yksittäisen kuluttajan kukkarossa, vaan kuluttajan tehomaksuun vaikuttaa vain yksittäisen sähköliittymän teho.

– Eli jos itse et käytä suuritehoisia sähkölaitteita samanaikaisesti, et myöskään maksa "ylimääräistä" tehomaksua (jos olet ottanut tehomaksullisen siirtotuotteen), vaikka kokonaisuudessaan sähköverkos-

sa olisi tehopiikki.

Suurikokoinen sähkösauna tai sähköauton pikalataus voi yksinään ylittää 8 kW:n tehomaksun kynnyksen. Muutoin normaalissa asumisessa tehomaksun raja voi Tolvasen mukaan ylittyä, jos suurempitehoisia laitteita käytetään samanaikaisesti.

– Tällaisia laitteita voivat olla muun muassa sähkölämmitys, käyttöveden lämmitys sähköllä, poreallas, suurehko lattialämmitys, pienempi sähkösauna, uunin ja liekin yhteiskäyttö...

Lisäksi hän kehottaa huomioimaan, että laitteita ei kannata kytkeä päälle samanaikaisesti.

– Esimerkiksi saunan lämmitämiseen tarvitsee kiukaan käyttäen enemmän tehoa kuin halutun lämpötilan ylläpitämiseen. Tämän vuoksi, jos ottaa tehomaksullisen siirtotuotteen, kannattaa omiin käyttötapoihin kiinnittää huomiota sekä mahdollisuuksien mukaan käyttää ohjauspalveluja.

Kulutuksen ohjauksen automatisointi avuksi

Jos omakotiasuja päättää vaihtaa sähkönsiirtotuotteensa tehomak-

sulliseksi, Tolvanen neuvoo panostamaan viimeistään siinä vaiheessa kulutuksen ohjauksen automatisointiin.

– Toki ajoittamalla sähkölaitteiden käyttöä itse sekä seuraamalla sähkön hintoja voi tehomaksuun vaikuttaa, mutta kotiautomaatiolla tai muulla ohjauspalvelulla voidaan varmistaa sähkönkäytön ajoittaminen helposti ja mahdollisimman edullisesti huomioiden sekä sähkön hinta että tehomaksurajat.

Sähköverkkoyhtiöt tarjoavat hänen mukaansa usein jo ohjauspalveluja esimerkiksi käyttövesivaraajan lämmitykseen, ja monilta muiltakin palveluntarjoajilta löytyy ratkaisuja sähkön käytön ajoittamiseen.

– Jos ja kun tehomaksu yleistyy, palvelut varmasti laajenevat huomioimaan myös tehomaksurajat, jos näin ei vielä ole.

Oman sähkönkulutuksensa saa tietoonsa Fingridin Datahub-portaalista tai käytössä olevan energiyhtiön verkkopalvelusta. Kun kulutukset ilmoitetaan tuntitasolla (kWh/h), vastaa sama lukema myös tuon tunnin huipputehoa (kW).

Dreamstime

Dreamstime

Kolme asiaa, joilla parannat mökin myrskynkestävyyttä

Viime vuoden Hannes-myrsky aiheutti suomalaisille mökeille poikkeuksellisen suuria vahinkoja. Vakuutusyhtiö Ifin tilastojen mukaan myrskyn jäljiltä ilmoitettiin lähes 2 000 mökkivahinkoa, kun tavanomaisina vuosina vahinkoja tulee samalla ajanjaksolla vain muutamia kymmeniä.

If ennakoi, että vahinkoilmoituksia tulee yhä lisää kevään edetessä ja erityisesti pääsiäisen jälkeen, kun mökeillä vieraillaan ensimmäistä kertaa talven jälkeen.

– Talven aikana sattuneet vahingot huomataan usein vasta kuukausien viiveellä, kun mökille mennään pitkästä aikaa. Talven aikana sattuneista vahingoista noin neljännes ilmoitetaan vasta kolmen kuukauden jälkeen, kun taas kesäisin vain 10 prosenttia. Yleisesti vahingot huomataan kesäaikana nopeammin ja seurannaisvahingot jäävät pienemmiksi, sanoo **Jussi Lindström**, Ifin omaisuusvakuutuksista vastaava johtaja.

Mökeillä olisi hyvä tehdä kevättarkastus sinne saavuttaessa, jotta vahingot huoma-

taan mahdollisimman pian. Esimerkiksi katovahinkojen nopea korjaaminen on tärkeää vahinkojen laajuuden rajoittamiseksi.

– Mökin katolle ei pidä mennä ennen kuin lumet ovat sulaneet turvallisuuden takia, muistuttaa Lindström.

Varaudu äärisäihin hyvissä ajoin myös mökillä

If kysyi viime vuonna kunnilta, onko niissä havaittu ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja sään ääri-ilmiöiden voimistumista. Vastanneista kunnista peräti 87 prosenttia kertoi, että omassa kunnassa nämä vaikutukset on huomattu. Mukana vastaajissa oli myös monia Suomen suosituimpia mökkikuntia.

– On mahdollista, että et ole mökillä juuri silloin, kun myrsky iskee. Siksi mökki on tärkeää valmistella etukäteen kestävänsä sään ääri-ilmiöitä. Esimerkiksi jo kevättalkoiden yhteydessä on hyvä suunnitella tarvittavia toimenpiteitä myrskyjen varalle, Lindström korostaa.

Kolme kriittistä kohtaa, joihin mökkiläisen kannattaa kiinnittää huomiota myrskyjen varalta

1. Liian lähellä rakennuksia olevat puut

Myrskyjen voimistuessa puut kaatuvat aiempaa herkemmin. Rakennusta lähimpänä kasvavat puut kannattaa poistaa tai arvioida niiden kunto asiantuntijan kanssa.

2. Katon kunto

Irtotavara, irronneet pellit tai vaurioituneet rakenteet voivat paiskautua myrskytuulella katolta ja aiheuttaa lisävahinkoja. Vuotokohdat on aina hyvä korjata nopeasti.

3. Veden ohjaus

Varmista, että salaojat, syöksytorvet ja tontin kallistukset johtavat veden pois rakennuksesta. Hulevesien ohjauksella voidaan ehkäistä sokkelin ja alapohjan kosteusvahinkoja.

Öljyn hinnan nousu korostaa öljylämmitys-järjestelmien huollon merkitystä

Nuohousalan Keskusliitto huomautti maaliskuisessa tiedotteessaan lämmitysöljyn viimeaikaisen hinnannousun näkyvän suoraan monien öljylämmitteisten kiinteistöjen lämmityskustannuksissa. Kansainvälisen energiamarkkinan epävarmuus, geopoliittiset jännitteet sekä raakaöljyn hinnan vaihtelut ovat vaikuttaneet siihen, että lämmitysöljyn hinta on noussut ja hintavaihtelut ovat lisääntyneet. Tämä korostaa Nuohousalan Keskusliiton mukaan entisestään lämmitysjärjestelmien energiatehokkuuden ja säännöllisen huollon merkitystä.

Suomessa on edelleen kymmeniä tuhansia kiinteistöjä, joissa käytetään öljylämmitystä joko pääasiallisena lämmitysmuotona tai varajärjestelmänä. Kun energian hinta nousee, pienilläkin parannuksilla lämmitysjärjestelmän toimintaan voidaan saavuttaa merkittäviä säästöjä.

Yksi keskeisimmistä keinoista parantaa öljylämmityksen tehokkuutta on öljykattilan ja savuhormin säännöllinen nuohous. Kattilan pinnoille kertyvä noki heikentää lämmönsiirtoa ja toimii eristeenä, jolloin kattila joutuu käyttämään enemmän polttoainetta saman lämmitystehon tuottamiseen. Jo yhden millimetrin paksuinen nokikerros lämmönvaihtopinnoilla huonontaa lämmön siirtymistä noin viidellä

prosentilla.

Nuohousalan Keskusliiton varapuheenjohtaja **Teppo Miettunen** muistuttaa, että lämmitysjärjestelmien säännöllinen huolto on tärkeää sekä turvallisuuden että energiatehokkuuden kannalta.

– Lämmitysjärjestelmien säännöllinen huolto ja savuhormien nuohous parantavat tulisijojen ja kattiloiden toimintaa sekä turvallisuutta. Samalla varmistetaan, että laitteet toimivat mahdollisimman energiatehokkaasti, Miettunen toteaa.

Hänen mukaansa nuohouksessa ei ole kyse pelkästään puhdistamisesta, vaan myös kiinteistön turvallisuuden varmistamisesta.

– Savuhormeihin ja tulisijoihin kertyy käytön aikana palamisjätettä, joka on poistettava säännöllisesti. Ilman huoltoa lämmityslaitteiden toiminta heikkenee ja myös paloturvallisuusriskit voivat kasvaa, Miettunen muistuttaa.

Säännöllinen nuohous tuo useita hyötyjä:

- parantaa lämmitysjärjestelmän hyötysuhdetta
- vähentää lämmitysöljyn kulutusta ja lämmityskustannuksia
- parantaa palamisen laatua ja

vähentää päästöjä

- lisää lämmitysjärjestelmän turvallisuutta
- pidentää kattilan ja polttimen käyttöikää

Nuohouksen yhteydessä tarkastetaan myös kattilan ja savuhormin yleiskunto. Mahdolliset viat tai kulumat voidaan havaita ajoissa ennen kuin ne aiheuttavat suurempia ongelmia tai kalliita korjauksia. Lisäksi nuohooja pystyy arvioimaan palamisen laatua käynnillään ja suosittelemaan tarvittaessa poltinhuoltajaa, mikäli säädöt eivät ole kohdillaan. Myös korvausilman lisäyksellä voidaan saada hyötysuhdetta paremmaksi ja siten öljyn kulutusta vähäisemmäksi.

Öljylämmitysjärjestelmän ylläpito on säänneltyä. Kattila ja savuhormi nuohotaan säännöllisesti kerran vuodessa sekä öljypoltin huolletaan määräajoin. Ennakoiva huolto auttaa varmistamaan, että järjestelmä toimii paloturvallisesti ja mahdollisimman energiatehokkaasti.

Energian hinnan noustessa jokainen säästetty litra öljyä näkyy suoraan kiinteistön lämmityskustannuksissa. Siksi nyt on hyvä hetki tarkistaa oman lämmitysjärjestelmän kunto ja varmistaa, että huollot ja nuohoukset on tehty ajallaan.

Ilmalämpöpumppu lämmittää asuntoa talvella ja viilentää sitä kesätoikseen.

Teksti: Ulla Sirén

Ilmalämpöpumppu voi viilentää 20 kesää

Kesä tuo mukanaan kaiken sen, mitä useimmat meistä odottavat pakkasten ja lyhyiden päivien valtakaudella: on taas valoa, aurinkoa, lämpöä ja elämää hehkuva luonto. Mutta kaikella sillä on epämiellyttävä ja joissakin tapauksissa vaarallinen kääntöpuoli – tukalan lämmin sisäilma. Jäähdytykseen on onneksi olemassa apuvälineitä, kuten useimmille tuttu ilmalämpöpumppu, joka hyvin hoidettuna jaksaa puurtaa töitä yllättävän kauan.

Ilmalämpöpumppu on sekä kodin lämmitin että viilennin. Ilmalämpöpumpun toiminta perustuu kahteen erilliseen yksikköön, joista ulkoyksikkö ottaa lämmitysenergiaa talteen ulkoilmasta ja siirtää sen sisäyksikön kautta huoneilmaan. Huoneilman jäähdytyksessä laite toimii toisin päin, eli se imee lämmintä ilmaa sisätilasta ja siirtää ulos.

Ilmalämpöpumppu kuluttaa energiaa kesät talvet, mutta ympärivuotisessa käytössä sen laskeaan säästävän keskimäärin 3000–7000 kilowattituntia sähköä.

Ilmalämpöpumpun tai useampia voi asentaa käytännössä millaiseen omakotitaloon tai mökkiin tahansa.

– Useampikerroksinen omakotitalo ei välttämättä tarvitse ilmalämpöpumppua jokaiseen kerrokseen. Jos talossa on avoin portaikko, sen keskivaiheille sijoitettu laite lämmittää ja viilentää sekä ylempää että alemmaa kerrosta, selittää LVI-insinööri **Kari Mäntä**, jolla on alalta pitkä kokemus.

Mäntä korostaa, että parhaimman tehon saamiseksi ilmalämpöpumpusta tärkeintä on välttää tila, jossa lämmittävä tai viilentävä vaikutus kattaa mahdollisimman suuren alan.

– Hyvin pieneen, alle 50 neliön rakennukseen en ilmalämpöpumppua laittaisi, mutta muuten sitä voi suositella millaiseen taloon tahansa, hän sanoo.

Hän muistuttaa, että ilmalämpöpumpulla voi viilentää sisäilmaa pelkästään käyttämällä kosteutta poistavaa toimintoa. Kosteuden väheneminen saa ilman tuntumaan viileämmältä, vaikka varsinainen viilennys ei olisi päällä. Samalla säästyy energiaa.

Huoltamalla pitkä elinkaari

Ilmalämpöpumpun kunnossapito on yksinkertaista, kunhan pitää mielessään muutaman perus asian ja tekee huoltotoimet säännöllisesti.

– Tärkein itse hoidettava asia on sisäyksikön suodattimien puhdistus, Kari Mäntä sanoo.

JOKAINEN KOTI ON AINUTLAATUINEN JA SIKSI MYÖS SEN SYDÄMENÄ TOIMIVA LÄMMITYSJÄRJESTELMÄ ANSAITSEE OLLA YHTÄ ERITYINEN.

UUDISRAKENTAJALLE

Täydellinen lämmitysratkaisu jo rakennusvaiheessa:

- Lattialämmityksen suunnittelu ja asennus
- Maalämpö- ja ilma-vesilämpöpumput
- Viilennysratkaisut
- Energia- ja vesikaivojen poraukset

SANEERAUSKOhteisiin

Päivitä vanha järjestelmä nykyaikaan – säästää ja mukavuutta:

- Maalämpö- ja ilma-vesilämpöpumput
- Lattialämmityksen ja patteriverkoston uusiminen
- Viilennysratkaisut
- Energia- ja vesikaivojen poraukset

LÄMPÖLINKKI
Linkki kotisi energiaan™

OTA YHTEYTTÄ

010 375 6700

asiakaspalvelu@lampolinkki.fi

www.lampolinkki.fi

Puhdistus tehdään irrottamalla suodattimet paikaltaan ja imuroimalla ne molemmilta puolilta puhtaaksi pölystä. Jos pöly ei lähde imuroimalla, ne voi pestä miedolla pesuainvedellä. Pesun jälkeen suodattimet on kuivattava kunnollisesti, ennen kuin ne voi laittaa takaisin paikalleen. Männyn mukaan imurointi kannattaa tehdä niinkin usein kuin 2–3 viikon välein, varsinkin, jos huoneilmassa on runsaasti pölyä. Suodattimet pitää vaihtaa uusiin silloin tällöin riippuen niiden kunnosta ja laitteen käyttöohjeessa annetusta suosituksesta. Yleensä vaihtoväli on vuodesta kahteen vuoteen.

Kondenssivesiletkun eli pumppuun kertyvän veden poistoletkun tarkistaminen kuuluu erityisesti keväisiin tehtäviin, koska huoneilmasta talven lämmityskauden aikana lähtenyt lika ja pöly ovat voineet tarttua putken seinämiin.

– Jos letku on tukkeutumassa, laite ei toimi kunnolla, ja lopulta vesi tulee lattialle, Kari Mänty selittää. Hän muistuttaa, että jos putki on tukossa, sen vaihtamiseen tarvitaan ammattilainen.

Myös ulkoyksikön voi puhdistaa itse liasta ja roskista, joita laitteeseen kertyy väkisin ulkoilmassa. Muuten sen huoltaminen ja tarkistaminen kuuluu ammattihoitajalle, kuten koko laitteen ainakin muutaman vuoden välein.

– Parhaiten huollon tarpeen saa selville tarkkailemalla omaa laitettaan, Mänty neuvoo. Hänen mukaansa selvin merkki on se, että ilmalämpöpumpun teho heikenee niin, että se ei enää lämmitä eikä viilennä kuten ennen. Laite saattaa myös alkaa pitää outoa ääntä, tai se voi olla likaantunut niin, että sitä ei saa omin keinoin puhdistettua. Männyn mukaan asiaan kuulumattoman äänen aiheuttaa usein rikkoutunut puhallin.

– Silloin tarvitaan LVI-alan ammattilainen vaihtamaan puhallin tai sen laakeri. Sitä ei voi tehdä itse, Mänty sanoo.

Hyvin hoidettu ilmalämpöpumppu voi kestää 15–20 vuotta ympäri vuoden käytettynä. Kari Mänty toteaa

Energiatehokkuutta, joka elävöittää kotisi – joka päivä

Koe tasainen lämpö ja säästä jopa 60 % lämmityskuluissa modernilla ilmalämpöpumpputekniikalla.

Lämpöpumppujen myynti, asennukset, huollot ja vianmääritykset.

Kartoitamme kohteesi veloituksetta.

Palveluitamme

- > Maalämpöpumppu
- > Ilmavesilämpöpumppu
- > Ilmalämpöpumppu
- > Kaikkien lämpöpumppujen huollot ja **tehopesu***

Miksi valita RH Kylmäteknikka Oy

- > Täyden palvelun lämpöpumppu ratkaisut Uudellamaalla
- > Laaja talotekniikan osaaminen ja kokemus monimutkaisistakin kohteista
- > Yli 10 vuoden kokemus energiatehokkaista ratkaisuista
- > Valtuutettu Scanoffice Lämpöpumppu Pro -kumppanisi – mukana koko matkan hankinnasta huoltoon

* Tehopesu = ilmalämpöpumpun sisäosien perusteellinen pesu ja puhdistus, joka palauttaa laitteen tehokkuuden ja rakikauden.

RH Kylmäteknikka Oy
Tillinnmäentie 3 B, Espoo
010 739 7620
info@rhkylmateknikka.fi
rhkylmateknikka.fi

SCANOFFICE LÄMPÖPUMPPU-PRO

Porvoon LVI-Group Oy

Porvoon LVI-Group Oy on vuonna 2016 perustettu LVI-alan yritys.

Tarjoamme laajan valikoiman LVI-alan palveluita talo- ja huoltoyrityksille sekä yksityis- ja yritysasiakkaille koko Uudenmaan alueella. Palveluihimme kuuluvat niin pienet kuin isommatkin urakat sekä keikkaluontoiset projektit.

**Kaikki LVI-
alan palvelut
Uudenmaan
alueella**

044 974 6083 | myynti@lvigroup.fi | www.lvigroup.fi | Merituulentie 32 06150 Porvoo

Pöytätuuletin on edullinen mutta ei kovin tehokas viilentäjä. Sen viilentävää vaikutusta voi lisätä esimerkiksi asettamalla tuulettimen eteen jääpaloja kulhossa.

Freepik

kuitenkin, että hyvin toimivan ja kestävä laitteen on oltava alun alkaen laadukas ja Suomen oloihin sopiva. Halpa ostohinta ei takaa edullisinta käyttötulosta.

– Markkinoilla on halpoja ulkomailla valmistettuja tuotteita, jotka eivät kestä näiden leveysasteiden pakkasia ja suuria säänvaihteluja. Siksi tärkein neuvo on, että laitetta hankittaessa ei kannata tinkiä laadusta. Luotettavilta valmistajilta saa lisäksi luotettavat merkkikohtaiset ohjeet ilmalämpöpumpun käyttöön ja huoltoon, hän sanoo.

Jäähdytystä lattiateitse

Omakotitalon lattialämmityslaitteisto voi toimia ilmalämpöpumpun tavoin myös jäähdyttimenä.

Maaviilennys ei ole kaikille mahdollinen, mutta sinänsä se on hyvin toimiva viilennyskeino, mikäli tarvittava laitteisto on valmiina olemassa tai asennettavissa. Maaviilennys on yhtä kuin maalämmitys nurin päin. Sen periaatteena on kierrättää lämmönsiirtonestettä putkistoon tai puhallinkonvektoriin syvällä kallioperässä olevista kaivoista. Lämmenneen nesteen se johdtaa takaisin maan alle jäähtymään. Sähköä tarvitaan sen verran, kuin nestettä kuljettava kiertovesipumppu käyttöön tarvitaan. Maaviilennys voidaan toteuttaa myös puhallinkonvektoreilla, joihin pumpattu lämmönsiirtoneste lämpenee huoneilman lämpöenergialla, ja huone siis viilenee.

Lattiaviilennys puolestaan on mahdollista asentaa, jos talossa on lattialämmitys ja valurakenteiset lattiat. Se toimii samassa putkistossa ja käyttää samoja jakotukkeja ja säätölaitteistoja kuin lattialämmitys, ja sen tehokin perustuu samaan asiaan, eli pieniin lämpötilaeroihin ja suuriin lämmönsiirtopintoihin. Viilennysteho jakautuu maa- ja lattiaviilennyksessä eri puolille taloa tasaisemmin kuin ilmalämpöpumppuja käytettäessä, mutta ne eivät poista kosteutta huoneilmasta.

Jäähdytystä kotikonstein

Kaikki omakotitalon viilennyskeinot eivät ole koneellisia. Kaikkein ensimmäiseksi on hyvä miettiä, mitä voisi tehdä tai jättää tekemättä, jotta talo ei kuumenisi helteellä liikaa. Jo rakentamis- ja pihansuunnitteluvaiheessa kannattaa miettiä, miten kesäpäivien kuumiin paahde osuu tontille, ja voisiko varjoa-antava kasvillisuus torjua sitä.

Suoraan aurinkoon päin oleviin ikkunoihin on tietysti järkevää asentaa säle- tai muut kaihtimet tai tummat verhot, jotka estävät auringon säteilyn pääsyä huoneisiin.

UV-suojatut ja vettä hylkivät markiisit, joita voi tilata mittatilaustyönä kaiken kokoisiin ikkunoihin ja myös terassien ja lasikuistien suojaksi, auttavat talon pitämisessä viileänä, mutta samalla ne suojaavat talon myös pintoja auringon porotuksen aiheuttamalta haalistumiselta ja kulumiselta. Nivelvarren avulla liikuteltavat markiisit voidaan asentaa joko ulko- tai sisäpuolelta säädettäviksi. Hinnassa ja tekniikassa on eroja sen mukaan, halutaanko markiiseja liikutella esimerkiksi nauhoista pidellen käsin, vai valitaanko moottoroitu malli.

Järkeilemälläkin jäähtyy

Olivatpa talon ulkonaiset suojaukset mitä tahansa, jokainen voi vaikuttaa sisälämpötilaan omilla toimillaan. Periaatteena on, että kuuma ilma suljetaan ulkopuolelle ja viileä päästetään sisään.

Ikkunat on hyvä pitää paitsi peitettyinä, myös kiinni kuumimman helteen aikana. Öisin ja esimerkiksi sadekuurojen aikana ulkolämpötila laskee, ja silloin kannattaa ottaa käyttöön tuuletuksen ja läpivedon viilentävä hyöty.

Helteellä asunnon lämpötilaa nostavat samat asiat kuin kylmällä ilmalla: sauna, sähkölaitteet ja lattialämmitykset. Ainakin saunan lämmitystä ja sähkölaitteiden käyttöä kannattaa siis rajoittaa ja kytkeä lattialämmitys pois päältä tai pienentää sitä. Kosteissa tiloissa lattialämmityksen on kuitenkin oltava päällä kesälläkin, koska sen toinen tehtävä on rakenteiden pitäminen kuivina.

Viilentävät puhallukset

Tuulettimet ja viilentimet, joita on saatavissa eri merkisinä, -kokoisina ja -hintoisina, ovat millaisessa tilassa tahansa toimivia sähköisiä jäähdytyslaitteita.

Tuuletin ei tosiasiassa jäähdytä sisäilmaa, vaan se saa ilman liikkumaan ja tuntumaan viileältä. Tuulettimen tehon lisäämiseksi on keksitty monenlaisia kotikosteja, kuten että sen eteen laitetaan kylmä, kostea kangas tai esimerkiksi jääpaloja kulhossa. Tärkeintä on suunnata puhallin oikein, koska sen teho perustuu siihen, miten iho aistii ilman liikkumisen.

Ilman viilennin eli siirrettävä ilmanvaihtolaite sen sijaan alentaa huoneen lämpötilaa ja poistaa siitä kosteutta. Se puhalttaa lämmintä ilmaa ulos talosta ikkunaan asetettavan poistoilmaputken kautta. Laite vie tilaa ikkunan tai oven edessä, mutta sen käyttö on yksinkertaista, koska se ei kesäkauden aikana yleensä vaadi huoltotoimia. Jotkut viilentimet hurisevat melko kovaa, joten niiden käyttäminen yöaikaa voi olla häiritsevää, mutta periaatteessa niitä voi pitää päällä koko kuumien kauden ajan. ■

Asiantuntija: toimitusjohtaja Kari Mänty, LVI-Asiantuntija Oy

Huolta omasta tai läheisen kuulosta?
Tervetuloa meille!

UUSIKUULO

www.uusikuulo.fi

Eskolantie 4, Helsinki | p.010 319 9630 | info@uusikuulo.fi

Omakotitalosi rakennushankkeen laadun varmistaa

- VALVOJA -

vesikatot, märkätilat, keittiöt, salaojat...

Lisäksi myös:

Asuntokauppojen
kuntotarkastukset

Märkätilojen HTT
tavarantarkastukset

ABCDE Consulting Oy

040 758 5599

www.abcde.fi | info@abcde.fi

**UPEAT HIUKSET
AMMATTITAIIDOLLA!**

PARTURILEIKKAUS 29€

KAMPAAMOLEIKKAUS 43€

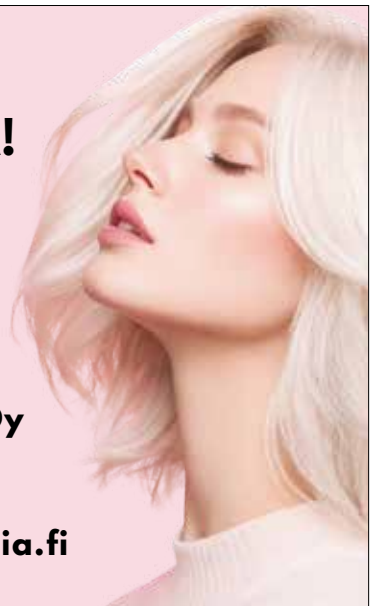
**TÄLLÄ KUPONGILLA
TAI KOODILLA OFFERS
SAAT 5% ALENNUSTA**

Kampaamo Eira ja Maria Oy

Elmontie 5 01400 Vantaa

soita tai txt: 045 635 4965

Varaa aika 24h: eirajamaria.fi

**TURHIEN TAVAROIDEN
KULJETUSPALVELUT**

Tyhjennyspalvelumme käsittää monenlaisten tilojen tyhjentämisen: asunnot, kuolinpesät, kellarit, varastot, autotallit, ok-talot, ladot, pihapiirit ym.

Romuautot ym. kulkuneuvot hoidamme romuttamoon. Kotitalouksista kalusteet, kodinkoneet, ongelmajätteet ym. Kuljetamme kaikki tavarat jäteasemille jossa ne lajitellaan oikeisiin jätetesteisiin.

Palveluamme käyttävät yritykset, isännöitsijät, kotitaloudet, järjestöt ym. Tarvittaessa käyn paikan päällä antamassa maksuttoman hinta-arvion.

Kotimaista palvelua vuodesta 2010!

040 583 0657 • kuljetuspojat.com • kuljetuspojat@gmail.com

Teksti: Elina Salmi

Pihan tärkein osa on piilossa maan alla

Onpa kyse sitten uudispihasta tai vanhan remontoinnista, on varmistuttava siitä, että perustuskerrokset on oikein tehty ja kasvualustakerros tarpeeksi vahva. Siten pihasta tulee kaunis ja kestävä.

Ulkomaisissa pihaohjelmissa tehdään kiveyksiä latomalla kivet suoraan maahan. Meillä se ei onnistu, koska maa routii ja suoraan maanpinnalle lasketut kivet ovat seuraavana kesänä laineilla kuin lähijärven aallot.

– Onhan se tietysti vähän tylsää ajatella niitä maanalaisia rakenteita, koska niihin kuluu paljon rahaa eivätkä ne näy minnekään, mutta ne ovat kuitenkin se tärkein onnistuneen piharakentamisen perusta. Esimerkiksi kiveyksistä ja aidoista ei

tule kestäviä ilman kunnan perustusta, tietää pihasuunnittelija, puutarhuri **Maaret Järvinen**.

– Perustusvaiheessa on myös huolehdittava siitä, että pihaan tulee riittävän paksut kasvualustakerrokset.

Pihan rakentaminen tai perusparannus alkaa siis siitä, mistä kaikki muukin rakentaminen – perustuksista. Hyvä pihasuunnittelija auttaa siinä, että maanalaisista kerroksista tulee oikeanlaiset oikeaan kohtaan ja hyvä maanrakentaja sitten toteuttaa

suunnitelman. Perustuskerrosten lisäksi on hyvä kiinnittää huomiota asianmukaisiin ja oikein tehtyihin routasuojauksiin esimerkiksi kiveyksen alla. Routaeristyksen pitää jatkua jonkin matkaa suunnitellun kiveyksen ulkopuolelle.

Jos on rakentamassa uudispihaa, kannattaa miettiä sitäkin, haluaako ehkä myöhemmin pihaan pystyttää huvimajan, grillikatoksen tai muita rakennuksia. Niidenkin vaatimat maanalaiset kerrokset on hyvä tehdä samalla, vaikkei rakennuksia

Freepik

heti toteuttaisikaan, sillä rakennuspaikoille ei välttämättä enää pääse sujuvasti koneilla talon valmistuttua.

Jos pihaa pitää myöhemmin kaivella perustusten vuoksi, niin pienestäkin kaivurista jää väistämättä jäljet, jolloin esimerkiksi nurmikko joutuu paikkailemaan tai jopa perustamaan uudelleen. Siitä koituu liäkustannuksia pihaprojektissa.

Yleensä kasvualustaa joutuu parantamaan

Pihaa perustaessa tai parantaessa kannattaa kaikki suunnitella kerralla, vaikka kaikkea ei toteuttaisikaan heti. Silloin pihan rakentamista ja budjettia voi pilkkoa. Tänä kesänä tehdään tuo ja ensi kesänä tämä. Silloin auttaa erityisen paljon pihasuunnitelma, jonka mukaan voi hankkia kasveja silloin, kun ne ovat edullisia eikä tule osteltua hurmiossa mitä sattuu.

– Eräs asiakkaani kuljetti käsilaukussaan hankittavien kasvien luetteloa ja poikkesi aina kauppareissulla myös taimistoon katsomaan, josko siellä olisi hyviä tarjouksia tai alennuksia. Hän onnistui hankkimaan haluamansa välillä isoinakin alennuksin, toteaa Järvinen.

Erityisesti syksyllä saattaa tehdä hyviäkin löytöjä, kun taimistot tyhjentävät valikoimiaan. Esimerkiksi alppiruusu, joka keväällä maksaa 40–50 euroa, voi syksyllä olla tarjolla parhaimmillaan 70 prosentin alennuksella. Tosin on huomioitava, että alppiruusulle kevät on parempi istutusajankohta ja jos sen istuttaa syksyllä, se on ensimmäiseksi talveksi suojaettava.

Suunnittelussa tärkeä lähtökohta on paikalla oleva maa ja sen laatu. Jos tontti on umpisavea, ei siinä ilman toimenpiteitä kasva oikein mikään. Lisäksi liian pieni, saveen kaivettu istutuskuoppa saattaa täytyä vedellä ja kasvi tukehtuu.

»

Koe kasvun ihme

Tilaa tai nouda multaa edullisesti:
metsapirtinmulta.fi

Metsäpirtin
multa

valmistaa Metsäpirtin multatuotteet

www.jt-vaihtolavat.fi

Vaihtolavapalvelut Uudenmaan alueella

Meiltä saat kaikki vaihtolavojen vuokraus- ja kuljetuspalvelut sekä työkoneiden siirrot vaivattomasti. Toimitamme vaihtolavat, talkoolavat sekä jätelavat nopeasti ja edullisesti toivomaasi paikkaan Nurmijärvellä ja Uudenmaan alueella.

Ota yhteyttä!

040 670 7490

jtvaihtolavat@gmail.com

Maa- ja kiviainekset luotettavasti ja nopeasti - jo yli 60 vuoden kokemuksella

Palvelemme niin yksityisiä kuin yrityksiä

SORALIIKE ERIK WINQVIST

- NOUTOMYYNTI TUUSULASSA
- PERILLE TOIMITUKSET SUURSÄKEISSÄ JA IRTOTAVARANA
- VAIHTOLAVA-KULJETUKSET
- KOURATYÖT
- PYÖRÄ-KUORMAAJATYÖT
- LUMENAJO

Yhteystiedot:

- 040 727 1725
- jani.winqvist@soralikewinqvist.fi
- www.soralikewinqvist.fi
- Isonkiventie, Tuusula

KALUSTOKESKUS OY

VAIHTO- JA ROSKALAVOJEN TOIMITUKSET
WWW.KALUSTOKESKUS.FI

Lavat ovat näppärän kokoisia!
Saa helposti myös ahtaisiin paikkoihin.

Tilaa polttopuut, maa-ainekset yms. kätevästi lavatilauksen yhteydessä. www.kalustokeskus.fi

Nettitilauksista 15€ alennus/tilaus

ERIKOISTARJOUS Kerava, Tuusula ja Järvenpää alueille!

WWW.KALUSTOKESKUS.FI • 0500 497 654 • info@kalustokeskus.fi

- Savimaa pitäisi kasvun varmistamiseksi kaivaa pois ja korvata kunnollisella kasvualustalla. Sellaisessa pihassa suosittelen, että istutukset suunnitellaan mieluummin suoraan maanpinnasta ylöspäin eli esimerkiksi istutusaltaisiin tai kohopenkkeihin mieluummin kuin aletaan vaihtaa puolta metriä tai metriä pihan pinnasta.

Jos taas tontti on kovin kuivaa hiekkamaata, voi siihen sekoittaa vaikka kompostia maanparannukseksi tai tehdä pengerryksiä, joiden taakse saa tuotua uutta multaa. Hyvää, multavaa perusmaata voi parantaa sekoittamalla siihen jonkin verran turvepitoista multaa.

Pienissä 40-50 litran säkeissä myytävä multa on usein aika turvevoittoista. Se taas tarkoittaa sitä, että istutuksia joutuu kastelemaan urakalla, koska turve ei juurikaan pidätä vettä. Pikku säkeissä oleva, turvepitoinen multa on tarkoitettu paremminkin olemassa olevan istutuksen maanparannukseen kuin uusien istutusalueiden perustamiseen. Suursäkeissä myytävä tavara on pääsääntöisesti multaa ja soveltuu piharakentamiseen oikein hyvin.

Älä istuta taimia liian tiheään

Pihan suunnittelussa on hyvä ensiksi miettiä, minkä tyyllisen pihan haluaa ja millainen värimaailma miellyttää omaa silmää. Ennen kasvivalintoja on vielä huomioitava kasvuolosuhteet eli kasvuvyöhyke, maaperä ja valon suunta. Sitten voi ottaa suunnan taimikauppaan.

Järvinen suosittelee tekemään ryhmiä, joissa kasvit tukevat toisiaan. Alppiruusu esimerkiksi on varjossa viihtyvä kasvi, joten sen kaveriksi voi istuttaa puun, joka vähän kasvettuaan varjostaa pensasta ja lisää sen viihtyvyyttä.

- Sen sijaan että laittaa pientä ripellystä sinne ja tänne, niin rakentaa mieluummin suurehkoja, puolivillin näköisiä sekaryhmiä. Niihin voi laittaa myös hyötykasveja, kuten marjapensaan ja matalampaa perennaa alle.

Yksi yleisimmistä virheistä, joita harrastelijahortonomi tekee, on istuttaa taimet liian lähelle toisiaan. On maltettava noudattaa taimiston suositusta taimivälistä, vaikka istutettu alue näyttää aluksi vähän tyhjältä ja vajaalta. Kunhan malttaa odottaa pari vuotta, niin piha alkaa näyttää siltä, mitä on suunniteltu.

- Jos kasvit istuttaa liian tiheästi, niin niitä joutuu aika pian harventamaan ja silloin on ostanut taimia suotta liikaa. Samoin liian tiheästi istutettaessa nopeakasvuisemmat saattavat tukahduttaa hitaammat ennen kuin ne pääsevät edes kunnolla vauhtiin. Kasvustojen perkaamisessa ja kokonaisten pensaiden poistamisessa on hirveä homma, kun ne ovat ehtineet juurtua kunnolla, sanoo Järvinen.

On toki taimistoja, joista saa myös valmiiksi suuria puita ja pensaita. Valitettavasti niitä on pikku taimia vaikeampi saada istutuksen jälkeen viihtymään ja ne maksavat moninkertaisesti yleisemmin myynnissä oleviin pieniin taimiin verrattuna.

Veden solina vaatii vähän hoitoa

Solisevan veden ääni rauhoittaa ja moni haluaa siksi vesiaiheen omaan puutarhaansa. Siinäkin on omat nikkinsä, ettei haluttu pihan kaunistus ole hetken päästä leväinen kuoppa pihan perällä.

- Suosittelen käyttämään valmiita paketteja, joissa on allas ja kansi, josta vesi pulppuaa. Kantta voi sitten maisemoida vaikka kauniilla kivillä. Kun järjestelmä on suljettu, niin sinne ei keräänny niin paljon ylimääräistä. Jos kuitenkin haluaa avoimen sammakkolammen, niin siihen kannattaa istuttaa kasveja, jotka puhdistavat vettä. Allasta ei myöskään kannata sijoittaa suoraan auringonpaisteeseen, koska silloin siihen kertyy nopeasti levää, muistuttaa Järvinen.

Kun allas on tasapainossa, se ei ole kuulemma työläs hoidettava. Kun putsaa pohjaan kertyvät lehdet ja roskat pois vaikka kerran viikossa, niin vesi pysyy todennäköisesti hyvänä. Virtaava vesi on paras ratkaisu siinä, että altaan vesi pysyy puhtaana ja kirkkaana.

Kerran vuodessa - joko syksyllä tyhjennyksen yhteydessä tai keväällä ennen täyttämistä - kannattaa puh-

Pelasta tavarat *uuteen* elämään.

Kierrätyskeskukseen voi lahjoittaa melkein mitä vaan ja monella tapaa. Me puolestamme huolehdimme siitä, että tavarat saavat parhaan mahdollisen uuden elämän.

Tervetuloa tutustumaan myös 14 myymäläme monipuoliseen secondhand-valikoimaan ympäri pääkaupunkiseutua.

→ kierratyskeskus.fi/lahjoita

→ kierratyskeskus.fi/myymalat

Ennen kasvivalintoja on vielä huomioitava kasvuolosuhteet eli kasvuvyöhyke, maaperä ja valon suunta.

distaa allas perusteellisesti ja poistaa pohjasta kaikki orgaaninen aines pois.

Aita tarvitsee luvan ja kunnan perustukset

Vaikka uusi rakentamislaki helpotti pienehköjen rakennusten pystyttämistä, ei sen vaikutus ulotu esimerkiksi aitoihin. Kaupunkiympäristössä aidan rakentamista on säädelty usein varsin tarkasti.

Yleisin määräys on, että tontin rajalle saa pystyttää 1200 mm aidan ilman eri lupaa, mutta käytännöt vaihtelevat kortteleittain ja jopa tonteittain. Kannattaa siis pirauttaa oman kunnan rakennusvalvontaan ja varmistaa, mitä saa tehdä ja mitä ei.

Jos asuinalueelle on määrätty, että tonttien välissä pitää olla pensasaidat ja haluaisi pitää lemmikkiä pihalla vapaana, voi pensasaidan sisäpuolelle, omalle puolelle tonttia laittaa verkkoaidan. Sekään ei saa olla ylettömän korkea.

Jos saa luvan aidan rakentamiseen, on jälleen tärkein yksityiskohta perustukset. Niiden pitää olla kunnolliset, riittävän syvät ja huolella routaeristetyt, etteivät tolpat mene routimisen takia vinoon tai muurikivaita vetele. Joka suuntaan kiemurtava ja kallisteleva lauta-aita ei ole ilo silmälle.

Piharakennuksia suunnitellessa pitää muistaa, että vaikka niille ei välttämättä enää tarvita erillistä lupaa, pitää kaiken rakennettavan kuitenkin mahtua tontin rakennusoikeuteen. Myöskään liian lähelle naapurin rajaa ei saa rakentaa.

Esimerkiksi terassi ja pergola talon kyljessä ovat kivoja silloin, kun taloon on suunniteltu kulku ulos. Saunan jälkeen vilvoittelukin on mukavampaa ja kokkaaminen sujuu, kun saa suoraan ovesta kuljetettua tarvitseman sa tavarat terassille.

– Itse tykkään, että jos vaan kustannukset antavat periksi, on kiva, jos on useampia oleilupaikkoja pihassa. On esimerkiksi aamukahvipaikka jossain kohtaa tonttia, saunan vilvoittelu toisaalla ja kesäkeittiö sekä ruokailu omissa kohdassaan. Muutama liuskekivi ei vaadi kummoisiakaan pohjatöitä, mutta niiden päälle saa esimerkiksi pikkupöydän ja pari tuolia sille aamukahville, toteaa Järvinen. ■

Maaret Järvinen on pihasuunnittelija ja puutarhuri, joka on pitänyt jo pitkään suosittua kevät.net -blogia.

Metalproduct J & J Oy

0400 847 971

- Uima-altaan / paljon täytöt
- Puhtaan veden kuljetukset
- Vaihtolavat/roskalavat • Hitsauspalvelut • Nosturiautot

VASTUULLISTA PUUNKAATOA

- Puunkaato • Kantojyrsintä
- Polttopuumitan sahaus
- Hakettaminen • Siivoaminen

Pyydä tarjous!

www.jrpuunkaato.fi

jani@jrpuunkaato.fi • puh. 040 831 5661

Rakentajan paras kaveri, lähellä Sinua!

Verkkokauppamme avattu kotisivuilla www.ventoniemensora.fi sieltä saat kiviainekset, hiekat, mullat ja katteet!

Suuret ja pienet erät – kaikki onnistuu Ventoniemen tehokkuudella. Meiltä saat mm. laadukkaat murskeet, sepelit, hiekat, mullat ja katteet, maanajo- sekä maiden vastaanottopalvelut.

Otathan yhteyttä, kerromme lisää!

Tarjouspyynnön voit jättää myös kotisivujen kautta.

VENTONIEMEN SORA OY

Puh. 019 460 0040

aspa@ventoniemensora.fi, www.ventoniemensora.fi

VENTONIEMI
sora

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Mökkeilyn makuun

Simppelin kotoisa mummonmökki tai hulppea huvila – vapaa-ajan asuntoja löytyy laidasta laitaan, mutta yhteistä niille on se, että useimmat meistä viettäisivät niissä oikein mieluusti aikaansa. Millaiset mökit ovat nykyisin haluttuja, ja millaisin toivein mökkeilyn pariin ylipäättään hakeudutaan?

Mökkikauppa käy taas – jos nyt ei kuumana, niin ainakin mukavan lämpöisenä.

Kiinteistönvälitysalan Keskusliitto raportoi kesän 2025 lopulla mökkikaupan vilkastuneen jälleen parin vuoden notkahduksen jälkeen. Tiedotteessaan liitto totesi vapaa-ajan asuntojen kaupamäärien nousseen jo korona-aikaa edeltävää tasoa korkeammalle.

Vapaa-ajan asukkaiden Liitto VAAL ry:n puheenjohtaja **Raimo Kosonen** arvioi mökkikauppa-kohteiden osalta tilanteen olevan pääosin kaksijakoinen. Hänen kokemuksensa mukaan osa mökinostajista haluaisi löytää suhteellisen edullisia kohteita, joita voisi sitten hankinnan tehtyään kunnostaa remonteilla omien mielihalujen mukaisesti.

– Osa taas etsii hyvin varusteltuja mökkikohteita, joissa lähtökohtaisesti on lähes sama varustelutaso kuin omassa vakituksessa asunnossa.

Usein etsinnässä ovat puhtaiden vesien ranta-kohteet, Kosonen lisää. Myös paikallisten palveluiden saatavuudella saattaa olla kuitenkin suuri merkitys mökinvalinnassa.

Vanhan mökin sähköistäminen on mittava hanke

Lähivuosien aikana ei ole Kososen mukaan tapahtunut mitään erityisen suurta muutosta sen suhteen, millaista varustelutasoa vapaa-ajan asunnoilta toivotaan – ainakaan tutkimustulosten perusteella. Hän huomauttaa mökkien varusteluta-

son tuki kehittyneen kaiken aikaa pikku hiljaa.

Jos mökki on ollut ennestään niin sanotusti vaatimattomammin varusteltu, vaikkapa kantoveden varassa ja sähkötön, voikin herätä houkutus lisätä siihen mukavuuksia.

– Kysymys on usein tässä yhteydessä tapahtuvista perusasioihin liittyvistä toimista, kuten mökin sähköistäminen, veteen ja viemärintiin tehtävät muutokset sekä etäyhteyksien saaminen mökille.

Kun mökki halutaan sähköistää tai varustaa juoksevilla vedellä, kyse on Kososen mukaan lähes poikkeuksetta varsin isosta muutoksesta – riippuen toki vanhan mökin lähtötilanteesta. Hän muistuttaa tehtävien toimenpiteiden olevan myös luvanvaraisia.

– Ennen minkään toimenpiteen käynnistämistä,

jo suunnittelun yhteydessä, tulee olla yhteydessä kunnan asianomaisiin viranhaltijoihin ja selvittää heiltä tarvittavat lupamenettelyt. Näin vältetään myöhemmin mahdollisia eteen tulevia ongelmia.

Esimerkiksi mökin käyttötarkoituksen muuttaminen kesäasuttavasta ympärivuotiseen käyttöön soveltuvaksi edellyttää erilaisia lupamenettelyitä. Muutokseen liittyvät ehdot ovat määriteltynä kuntien rakennusjärjestyksessä.

– Näiden ehtojen selvittäminen jo suunnitelmia käynnistettäessä on ensiarvoisen tärkeää. Yllätyksenä saattaa myös tulla LVIS-alueelle tehtävien parannuksien ja korjauksien korkea kustannustaso, Kosonen huomauttaa.

Kuntokartoitus mökkiremontin aluksi

Jos mökkirakennus on yhtään vanhempaa perua, se voi kaivata jo melkoista remonttia. Ainakin tulisijat, katon kunto, sadevesijärjestelmä ja mahdolliset kaivot olisi hyvä käydä läpi ajatuksella. Niiden puutteet kun voivat aiheuttaa suurempia ongelmia, jos asia lyödään laimin pitkään.

– Mökkiremonttia suunniteltaessa kannattaa aluksi tehdä mökin nykytilan kuntokartoitus mielellään yhdessä alan ammattilaisen kanssa, Kosonen suosittelee.

Hän kehottaa myös huomioimaan mökin rakentamisajankohtana voimassa olleet rakentamiseen liittyvät ohjeet ja menettelytavat. Lisäksi on tärkeää selvittää, mitä materiaaleja on hyvä tai suositeltavaa käyttää remonttia toteutettaessa.

– Väärin valittuina ne saattavat johtaa tuleviin uusiin ongelmiin.

Kosonen pohtii mökkeilijälle olevan oleellista harkita, mitä kunnostamis- ja ylläpitotarpeita mökkiin olisi hyvä tai pitäisi tehdä.

– Toteuttaa asioita suunnitelmallisesti, ei spontaanisti, hän painottaa. Jo remontin suunnittelun yhteydessä varhaisessa vaiheessa tulee olla myös yhteydessä kunnan rakennusvalvontaan.

Mökinomistaja ei kuitenkaan saa tai edes voi toteuttaa aivan kaikkea itse, vaan joidenkin toimenpiteiden tekeminen kuuluu jättää ammattilaisille. Jos jotakin, Kosonen toivoisikin varsinkin kokemattomampien mökinomistajien olevan paremmin tietoisia siitä, mitkä toimenpiteet mökillä ovat luvanvaraisia.

Vanhan mökin kunnossapidon tarvitsema työmäärä voi kuitenkin yllättää. Kosonen muistuttaa sen voivan varsin usein kasvaa jopa moninkertaiseksi aiemmin ajatellusta.

– Eikä vähiten siksi, että työn edistyessä niin sanotusti ”ruokahalu kasvaa” ja laajenee alkuperäistä laajemmalle.

Omat mökkitoiveet ja ympäristön olosuhteet selville

Jos mökkikuume yllättää ja myytäviä mökkejä tekee mieli ryhtyä katselemaan tositarkoituksella, mitä kaikkea tulisi käydä läpi ennen kuin lyö niin sanotusti rahat tiskiinkin?

Raimo Kosonen kehottaa ensinnäkin selvittämään perusteellisesti omat toiveet ja tahtotilan siitä, millaista mökkiä ollaan hakemassa.

– Ollaanko hankkimassa tee-se-itse -kunnostustarvetta omaavaa mökkiä vai valmista kokonaisuutta? Olisiko sen sijainti rannalla vai kuivan maan mökki?

Toisekseen hän neuvoo miettimään mökiltä haluttua varustelua kuten esimerkiksi sen sähköistystä. Yhtä lailla tulisi huomioida myös kulkuyhteydet mökille, sekä veden käsittelyyn liittyvät seikat.

Toiveiden selkeydyttyä ja mahdollisen kohteen löydyttyä Kosonen neuvoo tekemään tai teettämään kohteeseen vielä kuntotarkastuksen ennen ostopäätöksen tekemistä. Sen lisäksi hän kehottaa selvittämään alueen tulevia ja nykyisiä kaava-asioihin ja rakentamiseen liittyviä ohjeita ja muutoksia.

– Onko alueelle tulossa mahdollisia energiaan – aurinko, tuuli – tai kaivoksiin liittyviä hankkeita lähivuosina, hän mainitsee esimerkkinä.

Sen ohella mökin ympäristöön kannattaa Kososen mukaan tutustua myös toisesta, vielä olennaisemmasta vinkkelistä käsin: eli soveltuuko se juuri siihen omaan tulevaan vapaa-ajan asumiseen.

ALANSA PARHAAT

• LVI- ja öljypoltinhuollot

• Ompelimot

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

Varttuneet mökkeilijät satsaavat mökin esteettömyyteen ja palveluihin

Vapaa-ajan asukkaiden Liitto VAAL julkaisi keväällä 2025 jäsenistönsä keskuudessa laajan mökkitutkimuksen, jossa tarkasteltiin muun muassa mökillä vietettyä aikaa ja mökkiläisten keski-ikää, joka oli kyselyssä 66 vuotta. Tutkimuksessa ilmeni, että mökin myymistä ei iän karttumisesta huolimatta harkinnut kovinkaan moni. Vastaajista 44 prosenttia oli sitä vastoin remontoinut mökkiään esteettömäksi ja vajaa 40 prosenttia turvautunut erilaisiin palveluihin, esimerkiksi mökkitalkkareihin, helpot- taakseen mökillä oleskelua. ■

Teksti: Elina Salmi

Aurinkopaneelien avulla voi säästää sähkölaskussa

Sähkön hinta ja keinot sähkön säästämiseen ovat kestoaihe omakotiasukkaiden keskuudessa. Jos oma talo on otollisella paikalla, on aurinkosähköjärjestelmä voi olla toimiva ja taloudellisesti kannattava investointi, jos haluaa itse vaikuttaa sähkölaskuunsa.

Tuorein kauhistelun aihe on ollut tehomaksu ja miten tulla toimeen sen kanssa. Tehomaksulla jakeluverkkoyhtiöt kannustavat asiakkaitaan sähköverkon kuormituksen pienentämiseen ja se perustuu kuluttajan sähkönkäytön huipputehon tasoon. Huipputehoksi Energiavirasto on määritellyt 8 kWh.

Tehomaksullisen tuotteen valinneilla asiakkailla tehomaksu määräytyy kuukauden korkeimman 60 minuutin sähkönkäytön keskitehon perusteella. Eli vain kuukauden korkein tunnin keskiteho määrittää kyseisen kuukauden tehomaksun suuruuden.

Tehomaksun sisältävä tariffi saat- taan olla jonkin verran edullisempi kuin tehomaksuton. Jos kodin suuritehoisten sähkölaitteiden käyttöä on mahdollista ajoittaa eri ajankohtiin, voi tehomaksullinen tuote olla mitä sopivin omaan kotiin. Oman sähkön-

käytön ajoituksella voi siis vaikuttaa sähkön siirtolaskun suuruuteen.

Tehomaksun takia ei omakotiasuk- kaan kannata yöuniaa menettää, sillä maksu ei ole pakollinen, vaan pienasiakkaille pitää aina olla tarjolla myös tehomaksuton vaihtoehto. Li- säksi kaikki jakeluverkkoyhtiöt eivät välttämättä tuo pienasiakkaille lain- kaan tarjolle tehomaksullista säh- könsiirtotuotetta.

Aurinkosähkö on otollisessa paikassa kannattava

Aurinkosähkö sopii erityisesti kotei- hin, joissa käytetään sähköä myös ke- sällä esimerkiksi käyttöveden läm- mitykseen, ilmanvaihtoon ja jäähdy- tykseen tai sähköauton lataukseen. Vaikka kuumien buumien aurinkosäh- kön ympärillä onkin jäähtynyt, on

aurinkosähköjärjestelmä edelleen toimiva ja taloudellisesti kannattava investointi. Parhaassa tapauksessa se maksaa käyttöaikanaan investoinnin takaisin jopa kaksinkertaisesti.

Edellytys tietysti on, että aurinko paistaa omakotitalon katolle tai pi- haan esteettä. Ihanteellinen sijoitus- paikka paneeleille on talon eteläpuo- li, jos kohta itä- ja länsipuoleltakin saa vielä kohtuullisen tuoton. Lähis- töllä ei myöskään saa olla varjosta- via puita.

- Taloudellisesti toimiva ratkai- su on mitoittaa aurinkosähköjärjes- telmä oman sähkönkulutuksen mu- kaan huomioiden samalla, että suu- remman järjestelmän saa suhteessa edullisemmin. Siksi ennen järjestel- män hankkimista kannattaa miet- tiä, onko lähitulevaisuudessa aikeis- sa tehdä sähkönkulutukseen vaikut- tavia investointeja, jotta ne voi huo-

mioida järjestelmän kokoa määritet- täessä, kehottaa asiantuntija **Teemu Kettunen** Motiva Oy:stä.

Ilman erillistä akustoa aurinkosäh- köjärjestelmän kannalta oleellista on vain se sähkönkulutus, joka ajoittuu siihen vuoden- ja kellonaikaan, jol- loin on riittävän valoisaa paneeli- den sähköntuoton kannalta. Oman sähkönkulutuksesi tiedot saat mak- sutta oman sähköyhtiösi kulutusseu- rantapalvelusta tai Fingridin Datahu- bista.

Ennen kuin lähtee hieromaan kauppaa paneelipaketista, pitää myös selvittää omasta jakeluverkkoyhtiöstä, mitä se asiaan sanoo eli mi- ten ison aurinkosähköjärjestelmän kohteeseen voi asentaa ilman, että jakeluverkkoyhtiö joutuu vahvista- maan verkkoaan sen vuoksi.

Myös sähkön myyntiyhtiön kans- sa pitää tehdä sopimus ylijäävän au-

rinkosähkön ostamisesta etukäteen, sillä ylijäämäsiähkölle täytyy olla ostaja ennen kuin aurinkosähköjärjestelmä liitetään sähköverkkoon. Kunnan rakennusvalvontaankin pitää pirauttaa, koska osassa kuntia vaaditaan paneelien asentamiselle lupa.

Kokonaan irti sähköverkosta ei pääse suurenkaan aurinkosähköjärjestelmän avulla, koska sähköä ei synny lainkaan yöllä eikä kummoisiakaan määriä marraskuun ja helmikuun välisenä aikana.

Aurinkosähkö pienentää omaa sähkölaskua

Oman käytön yli jäävän sähkön voi myydä jakeluverkkoyhtiölle, mutta siitä syystä ei kannata kasvattaa järjestelmää paljon yli oman tarpeen.

Lisäksi sähköverkkoon on lähivuosina tulossa ja jo tullut hyvin paljon isoja akkuja. Niiden myötä tietyiltä sähkön reservimarkkinoilta saatavat korvaustasot ovat pudonneet aika tavalla. Aiempien vuosien tuotot reservimarkkinoilta eivät ole lupaus tulevasta tuotoista. Tänä päivänä oman sähkön myynnillä tienaa parhaimmillaankin joitakin kympejä kuu-kaudessa, jos ajankohta ja pörssisähkön hinta ovat kohdallaan.

Aurinkosähköjärjestelmällä voi joka tapauksessa alentaa omaa sähkönkulutusta suurimman osan vuotta. Lisäapua voi hakea erilaisista älyohjausratkaisuista.

– Älyohjaus auttaa sähkönkulutuksen hallinnassa. Merkittävimmät sähkönkulutukseen liittyvät tekijät voidaan liittää älyohjaukseen, jolloin aurinkosähkö huomioidaan siinä ohjausautomaattikassa. Älyohjaukseen voidaan liittää esimerkiksi sähköauton lataus, ilmalämpöpumppu, sähköinen lattialämmitys ja sähköinen käyttöviesivaraaja, toteaa Kettunen.

– Älykkään ohjauksen avulla voi ohjata laitteen varastoimaan aurinkosähköä silloin, kun paneelit tuottavat sähköä enemmän kuin sitä kuluu. Esimerkiksi lämminvesivaraajan veden lämpötilan voi ohjata nousemaan korkeammaksi silloin, kun aurinkosähköä on tarjolla, jolloin lämmin vesi riittää pidempään illasta seuraavaan aamuun.

Ohjausten toteutusmahdollisuuksia omaan kohteeseen kannattaa selvittää samalla, kun kysyy tarjouksia aurinkosähköjärjestelmistä. On myös hyvä varmistaa, onko esitetty ohjaustapa saatavissa järjestelmän toimittajalta osana aurinkosähköjärjestelmän avaimet käteen -toteutusta.

Akustolla saa enemmän pelivaraa

Aurinkosähköjärjestelmän asennus ei ole jokapojan hommaa – onhan kyse sähkölaitteista ja paloturvallisuudesta. Kettusen mukaan takavuosina on aurinkosähköjärjestelmissä ollut jonkin verran laatupoikkeamia ja huonoja asennuksia – esimerkiksi kaapeleiden kiinnitykseen, tuentaan ja suojaukseen liittyen.

Kannattaa siis olla tarkkana, hankkia laitteisto luotettavalta toimijal-

ta ja asennuttaa se asiansa osaavalla alan yrityksellä. Ovikelloa pimputtavalta kiertävältä kauppiaalta ei missään tapauksessa pidä ostaa mitään, koska heidän kohdallaan myyntipuheet ja raaka todellisuus aniharvoin kohtaavat.

Akusto aurinkosähköjärjestelmän lisänä mahdollistaa järjestelmän koon kasvattamisen jonkin verran. Toki akustoakin kannattaa käyttää myös tasaamaan omaan käyttöä ja toimimaan reservinä esimerkiksi sähkökatkojen aikana. Varavoimakäyttö sähkökatkojen aikana edellyttää tämän mahdollistavien lisälaitteistojen asentamisen.

Akustoon voi varastoida aurinkosähköä silloin kun paistaa ja purkaa sitä yöaikaan. Akustoa voi myös ladata sähköverkosta silloin, kun sähkö on halpaa ja purkaa, kun se on kallista. Akusto ei kuitenkaan sovellu aurinkosähkön varastointiin eri kuu-kausien saati vuodenaikojen välillä – siihen sen kapasiteetti ei riitä.

Akusto on asennuksineen kalliinpuoleinen investointi eikä takaisinmaksuaikaa pysty tarkasti etukäteen arvioimaan. Tukesin mukaan akkujen hinnat saattavat laskea, kun ne yleistyvät, mutta koska ja missä laajuudessa se tapahtuu, on vielä arvailun varassa. Joka tapauksessa akusto mahdollistaa entistä paremman vaikuttamisen omaan sähkönkäyttöön ja pienentää sitä kautta sähkölaskua.

Huomioi paloturvallisuus

Aurinkosähkön ja akustojen paloturvallisuus on myös puhuttanut viime aikoina. Kun järjestelmä on laadukas ja asennettu asianmukaisesti, se on paloturvallinen ja tulipalon vaara häviävän pieni.

Toki jokaisessa sähkölaitteessa ja akussa on aina mukana syttymisriski. Jos esimerkiksi aurinkopaneeli vahingoittuu syystä tai toisesta – sen päällä kävellään tai jotakin painavaa putoaa paneelin päälle – on se välittömästi vaihdettava uuteen.

Myös akuston sijoittelussa on hyvä huomioida, ettei se sulje poistumistietä talosta. Akkupalo on usein aika nopea ja raju tapahtuma, joka lisäksi tuottaa myrkyllisiä kaasuja. Akkupalossa syntyy happea, joten paloa ei pysty eikä kannata yrittää sammuttaa kotikonstein. Jos pahin tapahtuu, on viisainta kerätä perhe, poistua talosta ja soittaa pelastuslaitos paikalle.

Jos tulipalo syttyy jostain muusta syystä, ovat katolla olevat aurinkopaneelit riski ennen kaikkea pelastushenkilökunnalle. Sähköntuotto paneeleissa ei lopu tulipaloon, vaan niissä saattaa olla hyvinkin korkea jännite tulipalon riehuessa ympärillä. Vesi ja sähkö on tunnetusti huono yhdistelmä ja siksi sammuttajatkin joutuvat tarkasti harkitsemaan, miten palon saa hallintaan itseään vaarantamatta. ■

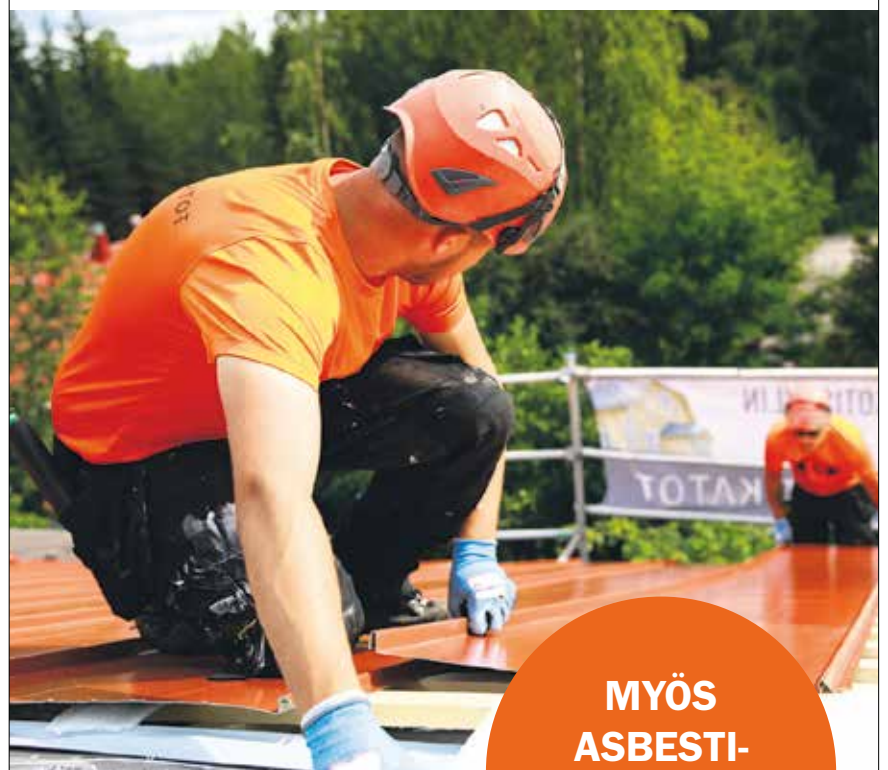
Lisää tietoa aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuudesta löytyy pelastuslaitokset.fi -sivustolta. Siellä on ladattavissa aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohje.

PELTIKATOT | TIILIKATOT | HUOPAKATOT
TIILIKATTOJEN PINNOITUKSET

Kattoremontteja yli 25 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

**MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!**

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950

www.eliittikatot.fi

ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kausihuoltoa joka vuodenajalle

Omakotitalo tarjoaa asujalleen vapautta ja tilaa, mutta tuo mukanaan myös vastuuta rakennuksen kunnossapidosta. Säännöllinen ja oikein tehty kausihuolto on tärkeä tapa edistää talon pitkäikäisyyttä.

Pienet tarkistukset ja korjaukset pitävät yllä omakotitalon kuntoa ja auttavat säilyttämään sen arvon. Niistä laistaminen on siis pitkän päälle melkein kuin heittäisi rahaa hukkaan.

Neuvontainsinööri **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus ry:stä korostaa, että omaisuudesta, nimenomaan kiinteistöstä, on tärkeää pitää huolta. Hän toteaa saamattomuuden olevan kuitenkin ihmisten perisynti. Lisäksi talonhuollosta puuttuu usein järjestelmällisyyttä.

– Kyllä sitä pitäisi koko ajan huoltaa. Tässä auttaisi, kun tehtäisiin ihan paperilla oleva huoltokansio, joka olisi sitten jossain keskeisessä paikassa, ei missään mappi Ö:ssä. Ja sitä

täytetään vähän kuin päiväkirjasysteemillä: kun on rännit puhdistettu, laitetaan päivämäärä ja puumerkki, että se on tehty.

Ilman kattavaa huoltolistaa omakotiasuja saattaa hoitaa talonsa kausihuoltoa vailla sen kummempaa suunnitelmallisuutta, jolloin osa tärkeistäkin toimenpiteistä jää tekemättä. Esimerkiksi rännien puhdistaminen unohtuu Jokelan mukaan monilta. Lisäksi jos talossa on ullakkotila, johon on mahdollista mennä, siellä olisi hänen mukaansa tärkeää tarkistaa aluskatteen ja yläpohjan kunto aika ajoin.

– Se pitäisi ehdottomasti käydä tarkistamassa sateella tai heti sateen jälkeen. Silloin nähdään pienetkin ve-

sivuodot.

Jokela toteaa talven lumen, jään ja pakkasen, mutta myös kevään sulamisvesien rasittavan tyypillisesti talon rakenteita ja aiheuttavan vaurioita.

– Jos vesikatolla on rännit tai muut tukossa, ne voivat ohjata vuotovesiä pitkin rakenteita, mikä ei ole hyväksi.

Keväällä tarkistetaan vesikatto ja salaojat

Kevään tullen on korkea aika tarkistaa talo talven aikana syntyneiden vaurioiden varalta. Jokela toteaa talven rikkovan usein muun muassa tiilikattojen tiiliä. Keväällä lumien

sulettua kattotiilien kunto kannattaa tarkistaa, ja kesällä vaihtaa rikkinäisten tilalle ehjät. Vesikaton lisäksi hän neuvoo tutkimaan myös sokkelin kunnan esimerkiksi halkeamien varalta, ja ovatko sokkeleiden vierustat pysyneet kuivina.

– Sokkelin viereen ei saisi lätäköityä sulamisvesiä, vaan maanpintojen kallistuksien pitäisi ohjata virrat pois rakennuksen vierestä.

Jos maaperän vietto ei ole kunnossa, se voidaan kesällä ottaa remontin alle.

Kun lumet ovat sulaneet ja salaojien tarkastuskaivot esillä, voidaan myös salaojien kunto tutkia.

– Salaojassa ei saa vesi koskaan nousta putken alareunaa ylemmäs.

Jos vettä ei ole siellä niin paljon, kaikki on kunnossa: maaperässä ei ole pohjaveden nousuja tai mitään tulvavesiä, Jokela kertoo.

Salaojat voidaan hänen mukaansa myös kuvata esimerkiksi viemäriverkoston huuhtelun ja kuvauksen yhteydessä 5–10 vuoden välein.

– Jos nähdään, että salaojissa on hiekkaa tai muuta, ne täytyy korjata. Käyttöikänsä lopussa olevat, eli noin 40 vuotta vanhat salaojat uusitaan.

Kesällä on pihatöiden ja huoltomaalausten aika

Kesä on pihan kunnossapidon aikaa, mutta hyvä ajankohta myös muutamien vuosien välein tehtävään julkisivun huoltomaalaukseen tai terassin ja piha-aitojen huoltamiseen.

Talon ulkoverhouksen kunto on Jokelan mukaan hyvä tarkistaa jo maalihuhtikuussa hilseilyjen tai lahoaurioiden varalta. Näin on tiedossa, millaista huoltoa julkisivulle voisi olla sitten kesemmällä aihetta tehdä.

– Sekin on jo myöhäistä jos halutaan, että joku maalausliike tulee tekemään. Se pitäisi ennakoida sitten jo puoli vuotta aikaisemmin.

Alkukesän aurinko kuivattaa maalin nopeasti ja suo hyvät olosuhteet huoltomaalauksille. Jokela lisää, että terassin öljyäminen olisi siten hyvä tehdä kesällä vähintään 2–3 vuoden välein, joskus jopa vuosittain.

– Ja tehdään kaikki maalaukset ja pihahommat silloin touko-kesäkuun aikana ennen juhannusta. Juhannuksen jälkeen pääsee sitten lomanviettoon, hän naurahtaa.

Lämmitysjärjestelmä tarkistetaan syksyllä

Syksyllä omakotiasujan edessä on puolestaan lämmitysjärjestelmien tarkastus. Lämmityskauden alkaessa on tärkeää käydä myös kodin palovaroittimet läpi ja tarvittaessa vaihtaa niihin paristot, Jokela painottaa.

– Ja jos on puulämmityksiä, häkäravaroittimet ehdottomasti paikalle.

Kyseessä on ennen kaikkea asukkaiden asumisturvallisuus. Mitä vanhempi rakennus on kyseessä, sitä puutteellisempi sen ilmanvaihto tyypillisesti on, tai ilmanvaihtoa ei ole lainkaan. Jokela toteaa lämmityskaudella tapahtuvankin aina muutama häkään liittyvä onnettomuus.

– Puulämmityksen kanssa yksi juttu on se, että pitäisi osata lämmittää oikein. Pitää tietää, että kuinka paljon ja minkälaista puuta poltetaan. Tulisijan pintalämmön tulisi olla maksimissaan noin 60–70 astetta. Se ei saisi olla polttavan kuuma koskea.

Syys-lokakuussa kannattaa tarkastaa myös ikkunoiden ja ulko-ovien tiivisteet. Lisäksi ennen lämmityskauden alkua olisi Jokelan mukaan hyvä aika hankkia paikalle nuohooja hoitamaan tulisijan nuohous.

– Jos nuohooja ei käy, syksyllä kun puhdistetaan rännit ja muuta, pitää käydä sitten itse myös ullakotilassa katsomassa savuhormit. Rappausten pitää olla siellä ehjät ja välipohjan läpimenojen palovillaeristykset kun-

nossa, hän painottaa.

Talvella lämmönsäätö ja huomio lumikuormaan

Vaikka Suomessa omakotitalot kestävät tavallisesti kaiken katolle satavan lumen, tuiskulumia voi kertyä katolle paikoittain metrin kerros tai enemmänkin. Ongelma niistä muodostuu keväällä, kun lumet alkavat sulaa.

– Se lumimäärä kun lähtee katolta alas, se repii mennessään kaikki kattovarusteet, lumiesteet, kattotikkaat ja sadevesikourut, Jokela kuvailee.

Hän neuvookin omakotiasujia seuraamaan lumen määrää katolla tammi-helmikuussa. Enimmät lumet kannattaa poistaa katolta jo pakkaskaudella, jolloin katolla on helpompi liikkua ja lumi kevyempää. Koko katto ei kuitenkaan tarvitse tyhjentää.

– Mutta muistetaan, ettei katolle saa mennä enää sitten kun ikää on riittävästi. Ja turvavarusteet pitää olla.

Toinen talviajan huoltotehtävä on lämmitysjärjestelmän säätäminen, jonka Jokela neuvoo tekemään juuri pakkaskaudella. Säätäminen pitää lämmityksen energiatehokkaana, mutta on kuitenkin parasta teetättää ammattilaisella.

– Nykyään on paljon vesikiertoisia lattialämmityksiä. Jos kierto ei ole tasapainossa, joku huone jää kylmäksi, ja jossain voi olla liian lämmintä.

Vanhemmassa talossa huollon merkitys korostuu

Haja-asutusalueiden omakotitaloissa voi olla vielä aivan omat huoltotarpeensa. Jos esimerkiksi talousvesi hankitaan omasta rengaskaivosta tai porakaivosta, veden laatu olisi hyvä analysoida säännöllisesti noin kolmen vuoden välein. Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmään kuuluvat saostus- ja umpisäiliöt on puolestaan tyhjennettävä säännöllisesti lietekuljetusyrityksillä, yleensä vähintään kerran vuodessa tai tarpeen mukaan.

Mitä vanhemmasta omakotitalosta on kyse, sitä tärkeämpää sen säännöllinen huoltaminen Jokelan mukaan on; pahimmillaan huoltojen laiminlyönti kun voi johtaa rakennuksen tuhoutumiseen. Huoltotarve riippuukin paljon siitä, minkä ikäinen rakennus on kyseessä.

– Mitä vanhempi talo, kyllä siinä enemmän riskipaikkoja ja huollettavia paikkoja tulee. Se on selvää. Uudessa talossa päästään 10–20 vuotta helpolla. Melkein vain tarkistellaan ja vaihdetaan suodattimia ja muuta siinä. Huoltomaalauksiakaan ei paljon vielä tarvitse tehdä, hän kertoo.

Vanhassa omakotitalossa myös sähköjärjestelmä voi vaatia jo erityistä huomiota. Jokela toteaa sillä olevan oma elinkaarensa, ja jos talon sähköt ovat 30–50 vuotta vanhat, ne olisi syytä uusita sähköasentajan avulla johdotuksineen, keskuksineen päiviin nykyvaatimusten tasolle.

– Yksi mikä vanhoista taloista usein puuttuu, on vikavirtasuojaukset. Ne pitäisi ehdottomasti olla märkätiloissa ja keittiössä. Muuten se on turvallisuusriski.

Suodattimien puhdistus on tärkeä osa huoltoa

Omakotitaloihin on tullut uutta tekniikkaa, jolla pyritään esimerkiksi parantamaan talon energiatehokkuutta tai asumismukavuutta. Uudet laitteet ovat tuoneet mukanaan kuitenkin myös uusia huoltotehtäviä omakotitalon ylläpitoon.

Esimerkiksi lämpöpumput ovat tulleet jäädäkseen, toteaa Jokela ja lisää niidenkin vikaantuvan aika ajoihin. Ongelmien ilmetessä joudutaan tavallisesti turvautumaan ammattilaisten apuun. Hän toteaa maalämpöpumpun olevan tekniikaltaan toimintavarma. Eniten huoltotarvetta ja vikaherkkyyttä hän arvioi olevan puolestaan ilma-vesilämpöpumpuissa ja poistoilmavesilämpöpumpuissa.

Ilmalämpöpumppuja hankitaan usein tukemaan muuta lämmitystä. Ilmalämpöpumpun sisällä olevat suodattimet on kuitenkin Jokelan mukaan puhdistettava säännöllisesti 2–3 kertaa vuodessa. Ilmanvaihtolaitteiden osalta hän kehottaa tarkistamaan, että raittiin ilman sisäänottosäleikkö ei ole tukossa. Aikoinaan oli tavallista, että säleikön takana oli lisäksi hyttysverkko, mutta nykyään sitä ei enää suositella.

– Se menee satavarmasti tukkoon, hän huomauttaa.

Sama koskee kuitenkin kaikkia venttiileitä, jos talon ilmanvaihto on varustettu huippuimurilla ja seiiniin asennettu korvausilmaventtiilejä. Myös ikkunan yläpuolella oleva ohut rakoventtiili menee hänen mukaansa nopeasti tukkoon.

– Niitä pitäisi puhdistella 2–3 kolme kertaa vuodessa; keväällä, kesällä siitepölykauden jälkeen ja loppusyksystä, syys-lokakuussa ennen talvea. ■

Teksti: Elina Salmi

Sähköautolla pitkään reissuun

Suomi on pitkä maa, eikä sitä pääse päästä päähän ilman energianlisäystä – on käyttövoima sitten polttoaine tai sähkö. Kun tekee vähän selvitystyötä etukäteen, suoriutuu sähköautoilija pitkästäkin matkasta melko lyhyin pysähdyksin.

Sähköautojen toimintamatkoissa on isoja eroja riippuen merkistä, mallista, akuston koosta ja valitsevista olosuhteista. Erot saattavat parhaan ja heikoimman välillä olla satoja kilometrejä. Joka tapauksessa auton ajoakku on pitkässä matkassa laattava välillä.

– Energiankulutukseen vaikuttaa todella moni asia – aivan samoin kuin polttomoottoriautoissa. Pieni ja virtaviivainen auto kuluttaa tietysti vähemmän energiaa kuin vaikkapa katumaasturi. Olosuhteilla on myös merkitystä: onko vastatuulta, autossa paljon kuormaa, kuiva asfaltti vai loskaa vastuksena. Lisäksi ajotavalla on oma vaikutuksensa, listaa koulutuspäällikkö **Teppo Vesalainen** Autoliitosta.

– Jokaiselle sähköautolle on määritelty toimintamatka, eikä matkaa suunniteltaessa pidä tuudit-

tautua siihen ajatukseen, että autolla pääsee keleistä ja vuodenajasta riippumatta aina saman matkan. Talviaikaan energiaa kuluu ajamisen lisäksi esimerkiksi siihen, että sisätilaa pitää lämmittää. Kannattaakin asennoitua niin, että talvella toimintamatka saattaa hyvinkin olla vain puolet kesäaikaisesta.

Jokaiselle sähköautolle määritelty WLTP-toimintamatka ei tosiasiassa kerro siitä, mikä on oman auton todellinen toimintasäde. Se on kaikille autoille optimaalisissa olosuhteissa tehty testi, joka helpottaa eri merkkien ja mallien vertailua. Tosiämässä on monia kulutukseen vaikuttavia muuttujia, minä lisäksi akkua harvemmin ajetaan sadasta prosentista nollaan. Näin ollen WLTP-toimintamatka jää pääsääntöisesti toteutumatta.

Varsinkin silloin, jos auto on hiljattain hankit-

tu, kannattaa matkaan lähtiessä varautua siihen, että latauskertoja saattaa tulla ennakoitua enemmän. Samalla tulee onneksi pidettyä kuskille niin tarpeelliset tauot. Oman autonsa ominaispiirteet jokainen autoilija oppii varsin nopeasti ja seuraavaan reissuun lähettäessä on jo enemmän tietoa.

– WLTP-toimintamatkan tietäminen hyödyttää eniten autoa hankkiessa ja merkkejä vertailtaessa. Sitten tosiämän käytössä ei pidä olettaa, että toimintamatka olisi aina ja kaikissa oloissa se maksimi, muistuttaa Vesalainen.

Latausasemat voi etsiä etukäteen netistä

Sähköauton lataaminen matkan varrella ei ole enää tänä päivänä ongelma. Kehitys on ollut vii-

Jos jonottaminen ei houkuttele, ei silloin välttämättä kannata ajoittaa latausta suosituimmalle ja edullisimmalle asemalle.

me vuosina huimaa ja pääteiden varsilla on melko tihein välein latausasemia. Niitä on tullut lisää ja vanhat asemat ovat kasvattaneet latauspisteitään ja – kapasiteettiaan.

Ainakin isommilla toimijoilla tieto latausasemien sijainneista, nopeuksista ja hinnoista on löydettävissä melko helposti etukäteen kyseisen ketjun applikaatiosta. Usein siitä voi myös tarkistaa, onko asemalla mahdollisuutta ruokailuun tai kahvitteiluun, joita monesti tauolla kaivataan.

– Se, että matkan päällä joutuisi jonottamaan laturille pääsyä, liittyy lähinnä sesonkiviikonloppuihin. Sellaisia ovat esimerkiksi hiihtolomien vaihtoviikonloput ja pääsiäinen. Jos jonottaminen ei houkuttele, ei silloin välttämättä kannata ajoittaa latausta suosituimmalle ja edullisimmalle asemalle. Yleensä aika läheltä löytyy toinen paikka, jossa lataaminen saattaa olla hiusen kalliimpaa, mutta latureita on vapaana, toteaa Vesalainen.

Latauksen nopeuteen vaikuttaa moni asia

Akuston latausnopeudessa on merkkikohtaisia eroja. Jokaiselle autolle on määriteltä sen pikalatauskyky. Myös jokaiselle pikalaturille on määriteltä se, millaista lataustehoa se pystyy syöttämään. Kolmantena seikkana nopeuteen vaikuttaa koko latauskentän teho ja käyttöaste ladattaessa.

– Laturille kannattaa hakeutua silloin, kun akussa on varausta jäljellä 20 prosenttia tai vähemmän ja ladata se vain 80 prosenttiin. Sen jälkeen latausnopeus romahtaa ja kahdeksastakymmenestä sataan prosenttiin pääseminen voi olla tuskallisen hidasta, sanoo Vesalainen.

– Jos akun varaustila on tuo mainittu 20 prosenttia tai vähemmän, päästään hyviin pikalatausnopeuksiin, mutta jos esimerkiksi aletaan ladata 50-prosenttisesti varattua akkua, niin sepä ei lataudukaan niin nopeasti.

Lisäksi Vesalaisen mukaan on ehdottoman tärkeää kytkeä päälle ajoakun pikalatausta varten valmisteleva esilämmitystoiminto. Sillä akku saadaan lämmitettyä niin, että se latautuu mahdollisimman nopeasti. Vaadittavaan lämmitysaikaan vaikuttaa olennaisesti ulkoilman lämpötila. Kovilla pakkasilla vartin lämmitys ennen pikalaturille ajoa ei riitä mihinkään vaan tarvittava lämmitysaika on toista tuntia.

– Kun edellä mainitut asiat on huomioitu, lataaminen onneksi hoituu aika nopeasti. Omasta kokemuksesta tiedän, että usein lounastamiseen kuluu enemmän aikaa kuin auton lataamiseen.

Koska pitkään matkaan liittyy yleensä myös pidempi oleskelu perillä, kannattaa majoitusta varatessa selvittää, onko kohteessa olemassa latausmahdollisuus. Jos ei ole, kannattaa akku esilämmittää pikalatausta varten jo menomatkalla kohdetta lähestyttäessä ja ladata akkua valmiiksi paluumatkaa silmällä pitäen. Jos laturille hakeutuu vasta paluumatkan alkaessa, ei ajoakkaa ehditä juurikaan lämmittämään pikalatausta varten, jolloin se latautuu todella hitaasti. ■

Ostetaan metalliromua
Rauta, kupari, alumiini, ym.
Romuautojen virallinen vastaanottopiste.

ROMULIIKE SUOTULA OY
Jokelantie 601, 05470 Hyvinkää. P. 019 467 763, 0400-480 794
romuliike@suotula.fi
www.suotula.fi

Tietokoneiden ja puhelimien
HUOLTO JA VERKKOKAUPPA
WWW.MIKROSIIRTO.FI

Meiltä käyttöjärjestelmä-asennukset ja päivitykset

MIKRO SIIRTO
Avoinna ma-pe 12-18
Merikotkantie 1, Korso
P. 041 519 6872

PUHALLUSVILLAA!
UUDENMAAN PUHALLUSVILLA

PYYDÄ EDULLINEN TARJOUS:
Uudenmaan Puhallusvilla Oy
Kaskitie 32, Järvenpää, p. 050 309 9695
info@uudenmaanpuhallusvilla.fi
www.uudenmaanpuhallusvilla.fi

NOPEUTTA VAATIVIIN VAIHTOIHIN

Meillä vaihdatt uudet öljyt autoosi vaivattomasti ja nopeasti.

Palvelujamme:

- Moottoriöljynvaihdot
- Vaihteistoöljynvaihdot
- Määräaikaishuollot
- Jarruremontit
- Ilmastointihuollot

ÖLJYPISTE

Ajanvaraus:
0400 215 750
www.öljypiste.fi

TIKKURILA
Tikkurikuja 1
Ma-pe 8-18, La 9-13

VANTAA, PETIKKO
Tiilipojanlenkki 4
Ma-Pe 8-17

ESPOO
Sillankorva 15
Ma-Pe 8-17, La 9-13

JÄRVENPÄÄ
Satukukanpolku 5
Ma-Pe 8-17, La 9-13

[illegible][illegible]

Muuta helposti

Jos myyt asuntoa niin siirrä kaikki turha pois näyttöä varten ja varastoi tavarasi odottaessasi muuttoa. Pelicanilla on aina henkilökuntaa paikalla ja voimme auttaa kaikessa – lämpimistä ja turvallisista varastoista pakkausmateriaaleihin. Näin muuttosi sujuu vaivattomasti ja voit keskittyä siihen, mikä on tärkeää.

Vieraile osoitteessa pelican.fi
tai soita 0207 007 700
ja saat henkilökohtaista palvelua

Pelican
Self Storage

LAHJOITTAMALLA AUTAT.

Kontti tarvitsee apuasi – lahjoittamalla Konttiin autat Punaista Ristiä auttamaan.

Meille voit lahjoittaa monenlaista: myyntikuntoisia vaatteita, kirjoja, sisustustavaroita, astioita ja muita kodintavaroita, urheiluvälineitä, leluja ja lastentarvikkeita. Huonekaluille voit tilata pääkaupunkiseudulla ilmaisen noudon, soita ja sovi nouto-aika.

#sprkontti sprkontti.fi

Kontti secondhand Vantaa
Tammiston kauppatie 8, 01510 Vantaa
puh. 040 588 0359
Avoinna ma-pe 9-20, la 10-17, su 11-17

Punainen Risti
Kontti

ASUNTO OY

Vantaan Satakieli

VEROMIEHENTIE 16, VEROMÄKI

- » Paritalokoti (8 kpl) ja erillistalo (1 kpl), 3-5h+kt+s+var
- » Kokonaispinta-ala: 66,5-95 m²
- » Velaton myyntihinta vuokratonttisena alk. 299 000 €
- » Asunnot rakennetaan valinnaiselle vuokratontille, joka antaa joustavuutta asunnon ostajalle. Asunnon ostaja joko maksaa tontista vuokraa tai lunastaa tonttiosuuden heti asunnon luovutuksen yhteydessä tai myöhemmin, jolloin vuokranmaksu päättyy. Lunastusmahdollisuus alk. 63 582 €
- » Kookas terassi ja poikkeuksellisen iso piha laajentavat omaa asuintilaa
- » Yksitasoisuus tekee elämisestä vaivattomampaa
- » Erillinen varasto, kodinhoitohuone ja yksitasoisuus takaavat sujuvan arjen

OLAS®

Juha Löppönen
puh. 044 748 4983
juha.lopponen@olas.fi

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitteet
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Säiliöiden purkutyöt

**Vanhan metallisäiliön sisäpuolelle
lasikuitu pinnoituksella 10v. takuu!**

Puh. 0102 866 080
www.oljykolmio.fi

LiukuoviCenter.fi
VERKKOKAUPPA 24/7

Laadukkaat, kotimaiset ★★★★★

LIUKUOVET JA KAAPISTOT MITTOJEN MUKAAN

Helposti myös verkosta!

**LIUKUOVI CENTER
VANTAA**

Tammiston Kauppatie 18
tel. 050 347 5563
info@liukuovicenter.fi

AVOINNA:
Ma-Pe 10-18, La 10-14

KESÄKUU
Ma-To 10-18, Pe-La 10-14

HEINÄ - ELOKU
Tarkistathan aukioloajat
verkkosivuiltamme.

MITTAUS- JA
ASENNUS-
PALVELU

P.hinnat: matkap. 8,28snt/p.+
17,04snt/min

LAKEUS DESIGN
LIUKUOVIKAAPISTOT

